

Szám: 29200/3772-14/2018. ált.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

BUDAPEST

DONÁTI U. 35-45.

1015

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 01579 - 4 / 2019	
Érkezett: 2019 NOV 18. <i>Személyesen</i>	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: db	<i>[Signature]</i>

ALKOTMÁNYJOGI PANASZ

A POLGÁRI PERRENDTARTÁSRÓL SZÓLÓ 2016. ÉVI CXXX. TÖRVÉNY 163. § (2)
BEKEZDÉSE ÉS A 322. §-A,
MINT MAGYARORSZÁG 2011. ÁPRILIS 25.-ÉN KIHIRDETETT
ALAPTÖRVÉNYÉBE ÜTKÖZŐ RENDELKEZÉSEK,
VALAMINT A SZEGHALMI JÁRÁSBÍRÓSÁG 4.P.20.188/2018/47. SZÁMÚ ÉS A
KECSKEMÉTI TÖRVÉNYSZÉK 1.PKF.21.058/2019/2. SZÁMÚ VÉGZÉSEINEK, MINT
ALAPTÖRVÉNYBE ÜTKÖZŐ VÉGZÉSEKNEK A MEGSEMISÍTÉSE IRÁNT

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott,

mint Indítványozó, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: AB tv.) 26.§ (1) bekezdése alapján

ALKOTMÁNYJOGI PANASZT

terjesztünk elő, és kezdeményezzük, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság állapítsa meg a Polgári Perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX törvény 163. § (2) bekezdése és 322. §-a alapvető jog sérelmét okozó jellegét, és emiatt az Alaptörvény rendelkezéseibe ütközését, valamint azzal való összhangjának hiányát, és állapítsa meg a Szeghalmi Járásbíróság 4.P.20.188/2018/47. számú és a Kecskeméti Törvényszék 1.PKF.21.058/2019/2 számú végzéseinek az Alaptörvény rendelkezéseibe ütközését.

A.)

TÉNYÁLLÁS

Az ügy rövid összegzéseként a következőket adjuk elő. A Szeghalmi Járásbíróság előzetes bizonyítás keretében kereste meg az [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] szolgáltató teljes vizsgálati dokumentáció kiadása céljából. Az [REDACTED] bevonva az adatvédelmi tisztviselőjét is – arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Bíróság felé kizárólag a pályaaalkalmassági vizsgálat eredménye adható ki, az alapul fekvő igazságügyi orvosi, pszichiátriai és pszichológiai vizsgálati eredményei nem.

A szakmai álláspont kialakítása során a következőket vettük figyelembe:

Az [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] Szeghalmi Járásbíróság előzetes bizonyítás keretében kereste meg, melynek értelmében néhai [REDACTED] 08. évben végzett alkalmassági vizsgálatával kapcsolatos iratokat kérte megküldeni.

Az OSZI válaszában tájékoztatta a Bíróságot arról, hogy a szakmai véleményt a vizsgált személytől, a pályázattal érintett bíróság elnökétől, illetve a kezdeményezésre jogosulttól tudja bekérni.

Megvizsgáltuk a tárgykört szabályozó jogszabályokat, amelynek alapján az alábbi álláspontot alakítottuk ki. Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Szaktv.) alapján:

Szaktv. 40. § (1) A szakértő a tevékenysége során rendelkezésére bocsátott vagy tudomására jutott személyes adatokat a kirendelés vagy megbízás teljesítése, valamint tevékenységének szakmai, módszertani, fegyelmi és a jogszabályoknak való megfelelésége ellenőrizhetősége céljából jogosult kezelni.

(2) A szakértőt a tevékenysége során tudomására jutott tényekre és adatokra nézve titoktartási kötelezettség terheli, az ügyre vonatkozó tényekről és adatokról csak a hatóság, továbbá az adatok kezelésére jogosult más szerv vagy személy részére nyújthat tájékoztatást.

A bírák és a bírósági titkárok pályaaalkalmassági vizsgálatáról szóló 1/1999. (I. 18.) IM-EüM együttes rendelet alapján:

„4. § (1) A vizsgálatot - ideértve a felülvizsgálatot is - a [REDACTED] általános Igazságügyi [REDACTED] állományába tartozó, vagy az Igazgatósága által megbízott, az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 30. § (7) bekezdése szerinti megbízási szerződéssel foglalkoztatott, igazságügyi szakértői névjegyzékben szereplő általános igazságügyi orvos, pszichiáter, valamint pszichológus szakértők végzik (a továbbiakban: Vizsgáló Bizottság).

5. § (4) A vizsgálatról részletes értékelést tartalmazó szakmai véleményt (a továbbiakban: szakmai vélemény) kell készíteni. A szakmai véleménynek tartalmaznia kell az egyes részvizsgálatoknak az alkalmasságot érintő megállapításait, valamint a kompetenciákra vonatkozó értékelést, a kompetenciák tekintetében elért összesített pontszám megadásával. Ha a bizottság döntése szerint a vizsgált személy a bírói munka ellátására nem alkalmas, a szakmai véleményben köteles a döntését indokolni.

9. § (2) Ha a vizsgált személy bíró vagy a bírói állásra pályázót bírónak kinevezik, továbbá ha a vizsgált személy már bírósági titkár, vagy bírósági titkárnak kinevezik, illetve a bíróságon más munkakörben továbbfoglalkoztatják, az (1) bekezdésben megjelölt véleményt tartalmazó iratokat a személyi nyilvántartásban - a kinevezéshez szükséges iratok között - kell kezelni.

(3) Ha a bírói állásra pályázót nem nevezik ki bírónak, és titkárként sem foglalkoztatják tovább a bíróságon, a véleményt a pályázati anyagával együtt részére vissza kell küldeni.”

Az idézett rendelkezések értelmében **az eljáró igazságügyi szakértőt tevékenységével összefüggésben titoktartási kötelezettség terheli**, ennél fogva az általa kezelt adatokat, tényeket és információkat **kizárólag a Szaktv. 40. § (2) bekezdésben felsorolt szerveknek és hatóságoknak adhatja ki, illetőleg továbbíthatja.**

B.)

A POLGÁRI PERRENDTARTÁSRÓL SZÓLÓ 2016. ÉVI CXXX. TÖRVÉNY (Pp) 163. § (2) BEKEZDÉSE ÉS A 322.§ ALAPTÖRVÉNYBE ÜTKÖZÉSE

1. A Pp vonatkozó rendelkezései

A Pp. 322. § rendelkezései:

322. § [Irat- és adatbeszerzés]

(1) Bíróságnál, közjegyzőnél, más hatóságnál, közigazgatási szervnél vagy valamely szervezetnél lévő irat, illetve adat beszerzése iránt a fél bizonyítási indítványára a bíróság intézkedik, ha az irat, illetve adat kiadását a fél közvetlenül nem kérheti. Az eredeti okirat beszerzése mellőzhető, ha annak megtekintésére nincs szükség és a fél a tárgyaláson annak hiteles vagy egyszerű másolatát bemutatja. Az okirat megküldése csak akkor tagadható meg, ha az minősített adatot tartalmaz. A közreműködő eljárási kötelezettsége megszegése esetén csak a 272. § (1) bekezdés b) pontja szerinti kényszerítő eszköz alkalmazásának van helye.

(2) Ha a rendelkezésre bocsátott okirat az azt megküldő nyilatkozata szerint olyan minősített adatot, üzleti titkot, hivatásbeli titkot vagy törvényben meghatározott más titkot tartalmaz, amelynek felhasználásához a minősítő vagy a titoktartás alóli felmentés megadására jogosult (a továbbiakban: titokgazda) nem járult hozzá, a bíróság megkeresi a minősítőt vagy a titokgazdát a minősített adat vagy titok megismerésének engedélyezése céljából, kivéve, ha az okirat tartalma törvény rendelkezése alapján nem minősül üzleti titoknak, vagy a per tárgya annak az eldöntése, hogy az okirat tartalma közérdekű adatnak minősül-e.

(3) Ha a titokgazda a megkeresés átvételétől számított nyolc napon belül nem nyilatkozik, megadottnak kell tekinteni az engedélyt; erre a titokgazdát figyelmeztetni kell. Egyebekben a tanúvallomás megtagadására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Ha a titokgazda határidőn belül úgy nyilatkozik, hogy nem járul hozzá az üzleti, hivatásbeli vagy törvényben meghatározott más titok felek általi megismeréséhez, az okiratnak ez a része nem használható fel bizonyítékként.

(4) A bíróság az iratok beérkezéséről, valamint - a titokgazda esetleges nyilatkozatától függően - az iratok megismerhetőségéről, illetve perben történő felhasználhatóságáról a feleket tájékoztatja.

(5) A perben nem használható fel bizonyítékként az a minősített adatot tartalmazó okirat, illetve okiratrész, melynek a fél általi megismeréséhez a minősítő nem járult hozzá.

(6) Az (5) bekezdés nem alkalmazható, ha a pert a megismerési engedély megtagadása miatt indították, vagy a per tárgya annak eldöntése, hogy az okirat tartalma minősített adatnak minősül-e. Az ilyen perben a felperes, a felperes oldalán beavatkozó személy és ezek képviselője a minősített adatot az eljárás során nem ismerheti meg. A perben részt vevő egyéb személyek, valamint azok képviselői a minősített adatot csak akkor ismerhetik meg, ha a nemzetbiztonsági ellenőrzésüket elvégezték.

(7) A bíróság gondoskodik arról, hogy az e §-ban nem nevesített, törvény által védett egyéb adat ne kerüljön nyilvánosságra, ne juthasson illetéktelen személy tudomására, az adat törvényben meghatározott védelme a bíróság eljárásában is biztosított legyen.

(8) A bíróság az (1) bekezdésben foglaltak iránt az ellenkérelem előterjesztését követően a perfelvétel során is intézkedhet.

A Pp. 162. és 163.§-ának rendelkezései

162. § [Az iratbetekintésre jogosultak köre, az iratbetekintés jogának terjedelme, a személyes adatok kezelésének időtartama és terjedelme]

(1) A felek, valamint azok képviselői, a szakértő és az ügyész a per iratait - a határozatok tervezeteinek és az esetleges különvéleménynek a kivételével - a per bármely szakaszában külön engedély nélkül megtekinthetik és azokról maguknak másolatokat vagy kivonatokat készíthetnek.

(2) A beavatkozó és annak képviselője a per iratainak megtekintésére, valamint azokról másolat vagy kivonat készítésére a beavatkozást engedélyező határozat meghozatalát követően jogosult.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meg nem határozott más perbeli személyek a per iratait a rájuk vonatkozó részben tekinthetik meg, és azokról maguknak másolatot vagy kivonatot készíthetnek.

(4) Bíróság, ügyészség, közjegyző, bírósági végrehajtó, nyomozó hatóság vagy közigazgatási hatóság megkeresésére - törvényben meghatározott feladataik ellátásához szükséges mértékben - a bíróság a per iratait vagy azok másolatát vagy kivonatát megküldi, illetve azokba betekintést engedélyez.

(5) Az (1)-(4) bekezdésben meghatározott személyeken és szerveken kívül - a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvényben szabályozott tájékoztatás kivételével - az eljárásról felvilágosítás annak adható, akinek az eljárás lefolytatásához, illetve annak eredményéhez jogi érdeke fűződik. Az eljáró bíróság elnöke - az ehhez fűződő jogi érdek igazolása után - engedélyezi az iratok megtekintését, az azokról való másolat vagy kivonat készítését, illetve a szükséges felvilágosítás megadását.

(6) A bíróság a perben érvényesített jog elbírálása céljából, azzal összefüggésben megismert személyes adatokat az adatkezelés céljának megvalósulásáig, de legkésőbb az eljárás tárgyát képező ügy iratainak selejtezéséig vagy levéltárba adásáig kezeli. A bíróság e személyes adatokat eljárásának jogerős befejezését követően kizárólag a jogerős döntés végrehajtása, a jogerős döntésben foglaltak ellenőrzése, a jogerős döntésével összefüggő jogorvoslat vagy törvényben meghatározott egyéb feladat végrehajtása céljából kezelheti, és kizárólag e személyes adatok kezelésére jogosult más szerv vagy személy részére továbbíthatja.

163. § [Titokvédelemmel kapcsolatos szabályok]

(1) A 162. §-ban foglaltaktól eltérően, az olyan tárgyalásról készült jegyzőkönyvet, amelyről a nyilvánosságot minősített adat megőrzése érdekében zárták ki, illetve a minősített adatot tartalmazó egyéb okiratot lemásolni vagy arról kivonatot készíteni nem lehet. Ilyen ügyben az iratok megtekintésének is csak a minősítő által kiadott engedély alapján, a minősített adat védelméről szóló törvényben meghatározott szabályok szerint, a bíróság elnöke által megállapított feltételek mellett van helye.

(2) A felek, az ügyész és a perben részt vevő egyéb személyek, valamint azok képviselői az eljárás során az üzleti titkot, hivatásbeli titkot vagy törvényben meghatározott, az (1) bekezdésben nem említett más titkot tartalmazó iratok esetén - a titok megtartásának kötelezettségét tartalmazó, írásba foglalt nyilatkozat megtétele mellett -, az eljáró bíró által megállapított rendben és szabályok szerint gyakorolhatják az iratbetekintési és másolatkészítési jogot. Ha azonban a titoktartás alóli felmentés megadására jogosult a 322. § (2) bekezdése alapján határidőben úgy nyilatkozott, hogy az üzleti titkot, hivatásbeli titkot vagy törvényben meghatározott más titkot tartalmazó irat megismeréséhez nem járul hozzá, a bíróságon, a jegyzőkönyvvezetőn, illetve a leírón kívül az irat e titkot tartalmazó részét más nem tekintheti meg, azt lemásolni vagy arról kivonatot készíteni nem lehet.

(3) Ha a per tárgyát annak eldöntése képezi, hogy az okirat tartalma közérdekű adatnak minősül-e, az eljárás során ezt az okiratot megismerni nem lehet, és az az eljárás jogerős befejezése után is csak a per eldöntéséhez képest tekinthető meg, illetve másolható le. E rendelkezést a bíróságra, a jegyzőkönyvvezetőre, illetve a leíróra és arra a perbeli személyre, aki az iratot benyújtotta, nem kell alkalmazni.

(4) Az (1) bekezdésben említett jegyzőkönyv, valamint az (1)-(3) bekezdésben meghatározott titkot tartalmazó irat megtekintését, valamint azok tartalmáról történő felvilágosítás adását, továbbá a (2) és (3) bekezdésben meghatározott titkot tartalmazó iratról való másolat és kivonat készítését kizárólag a minősítő vagy a titoktartás alóli felmentés megadására jogosult által adott megismerési engedélyben vagy felmentésben feltüntetett személy részére lehet engedélyezni.

(5) Az iratok megtekintése és a másolatkészítés során a 285. § rendelkezéseit alkalmazni kell.

2.

A Pp. 322. §-a alapján tehát a bíróság megkeresésére azon iratokat is köteles a megkeresett szerv a bíróság részére megküldeni, amely hivatásbeli titkot tartalmaz. A (3) és (4) bekezdés rendelkezik a titokgazda nyilatkozatáról, akinek hallgatását az engedély megadásával egyenértékűnek tekinti.

A titokgazda számára a nyilatkozattételre rendkívül rövid idő áll nyitva, így akadályoztatása esetén a hivatásbeli titok a peranyag részévé és más személyek által megismerhetővé válik.

A Szeghalmi Járásbíróság előtt folyamatban lévő 4.P.20.188/2018. számú eljárásban néhai [REDACTED] [REDACTED] pályaaalkalmassági vizsgálatával kapcsolatos dokumentumok megküldésére kötelezte a bíróság az Indítványozót. A pályaaalkalmassági vizsgálat során a vizsgálat alatt álló személy egészségi állapotára, többek között a szexuális irányultságára vonatkozó kérdéseket is feltesz az eljáró szakértő, amelyekre adott válasz a dokumentáció részévé válik. A titokgazda, a néhai [REDACTED] [REDACTED] szakértői vizsgálat során annak tudatában adta meg a válaszokat, hogy az a hivatásbeli titokra vonatkozó szabályok szerint soha nem lesz más által megismerhető.

A szakértői vizsgálat során keletkezett dokumentációk vonatkozásában a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) szóló EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2016. április 27-i (EU) 2016/679 RENDELETE (GDPR) megnyitotta az érintett jogát arra, hogy a róla keletkezett iratok másolatát megkaphassa, ezt csak a kirendelő hatóság utasítása alapján lehet megtagadni. A jelen esetben azonban nem az érintett, hanem más személy, egy adott bírósági eljárásban résztvevő fél bizonyítási indítványának helyet adva a Bíróság kérte a dokumentáció kiadását.

Az elhunyt személy személyes adatai vonatkozásában nem a GDPR-t, hanem az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. tv. (Info tv.) vonatkozó, 25.§-át kell felhívni. Az Info tv. 25.§-a alapján az érintettet életében megillető jogokat – az érintett információs önrendelkezési jogának és magánszférájának tiszteletben tartása mellett, kizárólag az elhunyt által az érintett által életében arra vonatkozó ügyintézési rendelkezéssel, illetve közokiratban vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban foglalt, az adatkezelőnél tett nyilatkozattal - ha az érintett egy adatkezelőnél több nyilatkozatot tett, a későbbi időpontban tett nyilatkozattal - meghatalmazott személy jogosult korlátozott körben érvényesíteni.

A hivatkozott rendelkezés alapján tehát az elhunyt által életében meghatalmazott személyt illeti csak meg az adatokhoz való hozzáférés joga, amely magában foglalja a kezelt adatokról történő másolat kiadásához fűződő jogot is. Más személyt, így a közeli hozzátartozót ilyen jog már nem illeti meg. Meglátásunk szerint, mivel az elhunyt hagyatékát érintő peres eljárásban a bíróság hivatalból nem, kizárólag az örökösök által előterjesztett bizonyítási indítványnak helyt adva rendelt el bizonyítást, így a vonatkozó szakvélemény alapjául szolgáló, az elhunyt különleges adatainak minősülő egészségügyi és többek között a szexuális orientáltságra vonatkozó adatok kiadásával ténylegesen arra nem jogosult személyek részére válnak hozzáférhetővé az adatok.

A szakértőre vonatkozó titoktartási kötelezettség, egyéb hivatásrendeket terhelő titoktartási kötelezettséghez (mint orvos, ügyvéd, pap) hasonlóan, álláspontunk szerint egyik garanciája az információs önrendelkezési jog biztosításának. Az érintettre vonatkozóan olyan információkat ismerhet meg a szakértő, amelyek a szakvélemény elkészítéséhez szükségesek, azonban az érintett azokat abban a tudatban osztja meg a szakértővel, hogy azok a szakmai titoktartásra tekintettel nem kerülnek más számára továbbításra. Az ezzel ellentétes joggyakorlat olyan veszélyforrást jelenthet, amely a szakértői tevékenységet nagyban hátráltatná.

A Pp. 162. §-a a felek, azok képviselői és a felsorolt további személyek számára biztosítja az iratbetekintési és másolat vagy kivonatkészítési jogot. A 163. § (2) bekezdése érinti a hivatásbeli titkot tartalmazó irat kezelésének rendjét, azonban a megtekintési és másolatkészítési jog alól csak abban az esetben enged kivételt, ha a titokgazda a 322. § (2) bekezdése alapján nyilatkozatában nem járult hozzá a titok megismeréséhez. Elhunyt személy titkait tartalmazó irat esetében ilyen nyilatkozat nyilván nem készülhet, így az elhunyt által életében a szakértő hivatásbeli titoktartási kötelezettségére tekintettel feltárt titok, és azzal együtt az elhunyt különleges személyes adatai a perben résztvevő, és a 162.§-ban feljogosított személyek számára megismerhető válnak.

3.

Az Alaptörvény vonatkozó rendelkezései

T. cikk

(3) Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.

I. cikk

(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

VI. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.

(3) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.

Az indítvány tényállást összefoglaló A. pontjában foglaltak szerint a Pp. sérelmezett 322. §-a és 163. § (2) bekezdése, és az ezeken alapuló, a Szeghalmi Járásbíróság 4.P.20.188/2018/47. számú és a Kecskeméti Törvényszék 1.PKF.21.058/2019/2 számú végzései **az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében biztosított emberi méltósághoz való jogot, valamint a VI. cikkében biztosított, a magánélethez és a személyes adatok védelmének fűződő jogot oly módon sértik, hogy az elhunyt magánéletének védett részét képező titkának (személyes adatai) titokbantartására vonatkozó más jogszabályokban, így az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 40. § (2) bekezdésében előírt kötelezettséget felülírva teszi a magántitoknak minősülő, a magánéletre vonatkozó személyes adatok továbbítását kötelezővé a bíróság megkeresésére oly módon, hogy a bírósági eljárásban nem nyújt teljeskörű garanciát arra, hogy az harmadik személyek, így különösen a perben résztvevő személyek számára ne válhassanak megismerhetővé és kezelhetővé.**

A titokgazda (szakértői tevékenység vonatkozásában ez a szakértői vizsgálat alanya, mint érintett, illetve a kirendelő hatóság lehet) kifejezett tévőleges cselekvése, vagyis nyilatkozata hiányában ugyanis a Pp. ismertetett rendelkezései lehetőséget adnak arra, hogy a bíróság a titkot tartalmazó iratokat a peranyag részévé úgy tegye, hogy az bizonyítékként bármely peres fél és képviselőik számára megismerhető váljanak.

A személyes adatok különleges kategóriáját képezik – többek között – az érintett egészségi állapotára és szexuális irányultságára vonatkozó információk is, amelyek egy szakértői vizsgálatban rendszerint az iratanyag részévé, és ezzel együtt a szakértő által megőrzendő hivatásbeli titokká válnak.

Mivel a Pp. sérelmezett, és a jelen indítványban hivatkozott végzések jogalapját képező rendelkezések a hivatásbeli titok megtartására vonatkozó törvényben rögzített kötelezettséget „áttörik”, ezáltal sérülnek az Alaptörvényben az emberi méltósághoz, valamint annak részjogosultságának tekintendő, magánélet védelméhez és a személyes adatok védelméhez fűződő alapjogok.

A magánélet védelmének Alaptörvényben biztosított alapjogának érvényesítését a jogalkotó külön törvényi szabályozással, a 2018. évi LIII. törvénnyel kívánta erősíteni. A Törvény 7. § (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van arra, hogy magánéletét fokozott védelem illesse meg, és azt más előtt csak saját akaratából vagy törvényben meghatározott esetben fedje fel. A 8. § (1) bekezdése a magántitokhoz és a személyes adatok védelméhez fűződő jogokat a magánélet tiszteletben tartásához fűzött jog céljaként határozza meg. A (2) bekezdés alapján a magánélet tiszteletben tartásához való jog megsértését jelentheti az egyén által különösen a magánélettel kapcsolatban megőrizni kívánt személyes adattal, titokkal, képmással, hangfelvétellel való visszaélés, vagy a becsület és a jó hírnév megsértése.

A szakértői iratanyag teljes terjedelemben történő peranyaggá tétele esetén a jogosult akarátán kívül válhatnak megismerhetővé a magánélethez fűződő személyes adatok és titkok, következhet be azok megsértése, így az egyén alapjogának sérelme.

Az Info tv. 25. §-a a GDPR által adott felhatalmazással élve a védelem körébe vonta az érintett halálát követően is az érintett személyes adatait. Amint azt indítványunkban már kifejtettük, az adatokhoz való hozzáférés jogát (ideértve az adatok megismerésének jogát is),

az Infotv. kizárólag az érintett által még életében tett meghatalmazás címzettje jogosult gyakorolni. A Pp. sérelmezett rendelkezéseinek értelmében azonban ilyen meghatalmazás hiányában is hozzáférhetővé válnak a személyes adatok azzal, ha az adott peranyag részévé válnak.

Az Alkotmánybíróság IV/701/2018. ügyszámon hozott határozatára tekintettel az alapjogi jogsértés körében az alábbiakat kívánjuk továbbá előadni:

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint alkotmányjogi panasz alapján „a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes.” (3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18])

A Szeghalmi Járásbíróság 4.P.20.188/2018/47. számú és a Kecskeméti Törvényszék 1.PKF.21.058/2019/2 számú végzéseiben a bírói döntés alapjogi vonatkozásait az eljáró bíróságok nem vizsgálták, és a Pp. 322. §-ában foglaltakat oly módon alkalmazták, hogy ezáltal az elhunyt személy emberi méltóságának, és annak részeként a magánélete és személyes adatainak védelméhez való joga sérült.

Az Alaptörvény II. cikke alapján az emberi méltóság sérthetetlen; minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépését követően az emberi méltósághoz való joghoz kapcsolódó alkotmánybírósági határozatokat megerősítette, és megállapította, hogy „[a]z Alaptörvény az Alkotmánynál is erősebben hangsúlyozza az emberi méltóság megalapozó szerepét értékrendjében: az emberi méltóságot kifejezetten sérthetlenné nyilvánítja“ (11/2014. (IV. 4.) AB határozat, Indokolás [29]).

Az emberi méltósághoz való jognak számos részeleme, részjogosultsága van, amelyek belső magja korlátozhatatlan. Ilyen, az emberi méltósághoz való jog részjogának tekintendő az ember magánéletének védelméhez való joga, és a személyes adatai védelméhez fűződő joga.

Az 997/B/2005. AB határozat kimondta: „A kegyeleti jog a meghalt ember méltóságának visszamenőleges megsértését tiltja. A kegyeleti jog nem tartozik az általános személyiségi jog hatálya alá, ez utóbbi ugyanis az élő személyek védelmét hivatott ellátni. Ezzel szemben a kegyeleti jog az emberi méltósághoz való jog részeként érvényesül, az emberi méltósághoz való jog részleges tovább élését jelenti a halál bekövetkezte után. A kegyeleti jog részben az emberi méltóság egykori meglétéhez kapcsolódó védelmi igényt foglal magában, amely az elhunyt személyt az emberi nemhez való tartozás alapján illeti meg. A kegyeleti jog – mint az emberi méltósághoz való jognak a halál után is fennmaradó eleme – az elhunyt személy élete során megszerzett erkölcsi, személyes és társadalmi megítélésének védelmét biztosítja.

Az Alkotmánybíróság megállapítása szerint a kegyeleti jog és az Alaptörvény II. cikkében biztosított emberi méltósághoz való jog közötti összefüggés változatlanul fennáll. Az embert,

akit személy voltánál fogva megillet a méltóság a halála után sem lehet tárgyként kezelni. Ezt támasztja alá a II. cikknek az a szabályozási sajátossága, amely az emberi méltósághoz való jog mellett az emberi méltóság sérthetetlenségét külön is kiemeli, mint ellentmondást nem tűrő tilalmat, valamint a Nemzeti Hitvallás is, amely deklarálja, hogy az emberi lét alapja a méltóság.

Ennek megfelelően az indítványozónak a hivatásbeli titok megőrzésére való kötelezettsége az elhalt titokgazdát halála után is megillető emberi méltóságához való jogát biztosítja.

C.)

INDÍTVÁNYOZÓI JOGOSULTSÁG FENNÁLLÁSA AZ AB TV. 26. § (1) BEKEZDÉSE SZERINT

Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz esetén indítványozói jogosultsága annak a természetes személynek, jogi személynek, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetnek van, akinek, illetve amelynek jogát vagy kötelezettségét, jogos érdekét vagy jogi helyzetét érintő vagy eldöntő bírósági eljárást folytattak le, és Alaptörvényben biztosított jogának sérelme a bírósági eljárásban alkalmazott jogszabály alkalmazása, illetve a bírói döntés révén következett be.

Az indítványozó a sérelmezett végzések révén érintettét vált, és azok az alaptevékenységének, a szakértői eljárásnak lényeges alkotóelemét, a szakértő hivatásbeli titkának megőrzését érintik a Pp. jelen indítványban sérelmezett szabályai.

A hivatásbeli titok megőrzése a B.) pontban kifejtettek szerint biztosítja az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében rögzített, az emberi méltósághoz való jog, azon belül pedig a VI. cikk (3) bekezdésében személyes adatok védelméhez, és (1) bekezdésében meghatározottak szerint a magánélet védelméhez való jog érvényesülését. E jogok az Alkotmánybíróság IV/701/2018. ügyszámon hozott határozatára is tekintettel az elhunyt személyt is megilletik.

Az indítványozó [REDACTED] pont, mint az elhunyt titokgazda emberi méltóságának alkotóelemét képező, az elhunyt magánéletének részét képező és személyes adatának minősülő információk birtokosa és a hivatásbeli titok megőrzésére kötelezett, az emberi méltóságának védelmére már nem képes elhunyt jogainak érvényesítésére jogosult és kötelezett, mivel a Pp. sérelmezett rendelkezései alapján, az azt alkalmazó Szeghalmi Járásbíróság 4.P.20.188/2018/47. számú és a Kecskeméti Törvényszék 1.PKF.21.058/2019/2 számú végzéseinek rendelkezései miatt a [REDACTED] oktartási kötelezettségének áttörése következtében sérül az elhunyt emberi méltósága.

Ennek megfelelően az indítványozó az Abtv. 26.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint indítványozói jogosultsággal bír.

D.

AZ ALKOTMÁNYJOGI PANASZNAK AZ ALAPTÖRVÉNYBEN,
VALAMINT AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGRÓL SZÓLÓ 2011. ÉVI
CLI. TÖRVÉNYBEN BIZTOSÍTOTT JOGALAPJA

Az Abtv. 26.§-a alapján

26. § (1) Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán

a) az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és

b) jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően, az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján, ha

a) az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és

b) nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.

Alkotmányjogi panaszt a fentieknek megfelelően két jogalap alapján lehet előterjeszteni, az Alaptörvényben biztosított alapvető jogok sérelme azzal ellentétes jogszabály, vagy azt sértő bírói döntés alapján is bekövetkezhet.

Indítványozó alaptevékenységének lényeges elemét képezi a hivatásbeli titok megtartása, így a magánélethez és ennek részeként a magántitokhoz, valamint a személyes adatok sérelméhez való alapjog sérülése, valamint a hivatásbeli titok megtartására vonatkozó jog sérülése esetén csökken az Indítványozó tevékenysége iránti bizalom, ezáltal Indítványozó tevékenységének szakmai színvonala is.

Az Alaptörvény az I. cikk (4) bekezdése értelmében a természetes személyeken túl a jogalanyoknak is biztosítja azokat az alapvető jogokat, amelyek természetüknél fogva rájuk is alkalmazhatók. Így az Indítványozót is megilleti az a jog, hogy mint egy demokratikus jogállamban jogalanyisággal rendelkező szervezet, élvezze az Alaptörvényben garantált jogbiztonságot, és részese legyen az Alaptörvényben biztosított jogoknak, és a rá nézve mások alapvető jogainak garanciájaként előírt titoktartási kötelezettségnek eleget tehessen.

Az Alaptörvény R. cikk (3) bekezdése szerint az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.

Az Alaptörvény 24.cikk (2) bekezdése azonban mind a c.), mind a d.) pontra alapított eljárás esetén az alkotmányjogi panasz kritériumaként az Alaptörvénnyel való összhang hiányát jelöli meg.

Alkotmányjogi panaszunkban tételesen megjelöltük az Alaptörvény azon rendelkezéseit, amelyekben biztosított jogokat sért mind a Pp. 322. § és 163. § (2) bekezdése, valamint a beadványunkban sérelmezett a Szeghalmi Járásbíróság 4.P.20.188/2018/47. számú és a Kecskeméti Törvényszék 1.PKF.21.058/2019/2 számú végzéseinek rendelkezései, ezen túl azonban hangsúlyozzuk, hogy az Alaptörvény R. cikk (3) bekezdésében meghatározott értelmezési követelményből levezethető, hogy az előadott okok miatt mind a konkrét jogi normák, mind az egyedi ügyben hozott határozatok és az azt megelőző eljárások nem állnak összhangban az Alaptörvénnyel.

Mindezekre tekintettel indítványunkban az eljárás alá vont és támadott rendelkezések Alaptörvénnyel való összhangjának hiányának megállapítását, és a megjelölt konkrét ügyben való alkalmazásuk tilalmának kimondását, valamint a sérelmezett végzések Alaptörvénnyel való összhangjának hiányának kimondását kérjük a t. Alkotmánybíróság határozatában.

Az egyedi ügyben a Kecskeméti Törvényszék végzése ellen további jogorvoslatnak nincs lehetősége. A Kecskeméti Törvényszék végzésének kézhezvételétől számított 60 nap 2019. október 1-én telik le, így alkotmányjogi panaszunkat határidőn belül terjesztettük elő.

Egyben tájékoztatom, hogy a hiánypótlásra vonatkozó felhívást 2019. október 17-én vettük kézhez, amelyben foglaltaknak jelen beadványunkkal - a 30 napos határidőn belül - jogszerűen teszünk eleget.